

An illustration on the left side of the page. It features a stylized street map with a blue line representing a street or canal. A street sign on the map is labeled 'OOSTERKADE'. Below the map, there is a drawing of a building with a prominent tower and a pointed roof, likely a historical building in Leeuwarden.

Weekendje Leeuwarden

Iepen Mienskip, een Fries begrip dat zich lastig laat uitleggen. Het refereert aan gasturij zijn en gemeenschapszin. En is het thema van Leeuwarden Fryslân, Culturele Hoofdstad van Europa.

Tekst en foto's **HANS AVONTUUR** Illustraties **MONIQUE WIJBRANDS**

1

Zaterdag

9.30 uur Dromen

Lelijke gebouwen en een tochtig plein. In Leeuwarden werd je als bezoeker nooit met open armen ontvangen. Maar zie wat één kunstwerk kan doen. Recht voor het opgeknapt station heeft de Spaanse kunstenaar Jaume Plensa twee reusachtige witte kinderhoofden neergezet (1). Ze houden hun ogen gesloten, maar kijken elkaar in gedachten aan, dromend van de toekomst. Later dit jaar wordt het nog mooier en zullen ze uitsteken boven een wolk van kunstmatige mist. Het werk is onderdeel van het project 11Fountains, waarbij alle elf Friese steden speciaal voor het culturele jaar een bijzondere fontein hebben gekregen.

10.00 uur Koffie van Douwe

De Amerikanen hebben Starbucks, Friesland heeft Douwe Egberts uit 1753 (2, zie de kaart). In het koffiehuis van de historische brander begint het weekend met *Mellow morning*, koffie met extra veel melk en honing. Tijd om een plan te maken. Naar het Fries Museum voor Mata Hari? Of eerst richting de Blokhuispoort, het voormalige huis van bewaring, dat een creatief centrum is geworden? Of toch liever beginnen bij de Oldehove, Leeuwardens eigen Toren van Pisa die 2 meter uit het lood staat?

11.00 uur Op het verkeerde been

Aan de roep van Mata Hari is geen ontkomen aan. Fascinerend hoe een Friese vrouw als exotische danseres beroemd werd en als vermeende spionne aan haar einde kwam. De grootste verrassing van het Fries Museum (3) bevindt zich echter een verdieping hoger: *Phantom Limb: art beyond Escher*. Tien hedendaagse kunstenaars zetten er de bezoeker voortdurend op het verkeerde been. Niets is wat het lijkt. Zo betreed je een kamer waar net een feestje is geweest. Schijnbaar. Het hoofd snapt er niks van, want er is nergens kleur te bekennen.

Bij de Leeuwarder kunstenaar Matthijs Munnik draait het juist om kleur. Over een loopplank wandel je een ruimte binnen zonder hoeken of horizon. De wereld bestaat enkel nog uit kleuren die steeds veranderen. Je wordt er als het ware door op- en meegenomen, is de bedoeling van Munnik. *Phantom Limb* is onderdeel van een breder programma over graficus M.C. Escher, ook al een geboren *Liwwadder*. Zijn grote expositie begint op 28 april.

9

13.00 uur Lekker lelijk lunchen

Wat is er toch gebeurd met dat foielelijke pand naast het museum? Horecaondernemers Bouwinus en Rachel weten het antwoord. Met een grote dosis lef hebben zij de benedenverdieping verbouwd tot Grand Café Z (4), een ontmoetingsplek om te ontspannen, werken, vergaderen, uit het raam te staren of wat te eten.

14.30 uur Koopjesjacht

Dwalend door de binnenstad kom je overal verrassende winkels tegen, zoals Hardwerk & Fogeltje (5) van Lieuwe en Itske met veel industriële vintage, 38 Dresses (6) van Betty, die telkens nieuwe originele merken ontdekt, en boekhandel Van der Velde (7), met koffiehoek en uiteraard werk van J.J. Slauerhoff, een zoon van de stad. Twee straten springen eruit: de Kleine Kerkstraat (8) met tal van leuke kleinschalige winkels, en de wat alternatievere Nieuwe en Oude Oosterstraat (9) met onder meer Friese producten van Priuw en coole tweedehands kleding van Liz. Tussendoor niet vergeten om op te warmen met een proeverij bij het Beerenburger museum van Boomsma (10).

16.00 uur Gecellig

De dag wordt beklonken met een speltbiertje: De Vriendschap. Dit is speciaal gebouwen voor café De Bak, onlangs samen met de nieuwe bibliotheek geopend in de Blokhuispoort (11). Wat een bijzondere sfeer. Boeken, koffie, zithoek, stamtafel, lunchkaart, authentieke cel, nog meer boeken, stalen trappen. Zo gesloten als het complex van de Blokhuispoort ooit was, zo open is het er nu met tal van creatieve bedrijven en een hostel met toepasselijke naam: Alibi.

18.00 uur Proefverlof

Ook voor het eten hoeft je de Blokhuispoort niet uit. Bij Proefverlof koken jonge talentvolle chefs onder leiding van Willem Schaafsma biologisch en duurzaam. Klinkt naar linzen en tofu. Ja, maar niet bij Willem. Hij maakt met zoveel mogelijk lokale ingrediënten de lekkerste gerechten, zoals gekonfijte eendenbout met cassoulet van bonen en wintergroenten. Zorg wel dat er genoeg tijd overblijft om op het Oldehoofsterkerkhof (12) de videoprojectie op de kerktoren bij te wonen. Bij de beelden leest Herman van Veen een gedicht van Tsead Bruinja voor: *Foarlopich lân*. >>>

11

13

11

18

Klassieker

Een werk van Alma-Tadema is nageschilderd in een steegje nabij het Fries Museum.

23.00 uur Slapen in het postkantoor
Het eigentijdse Post Plaza Hotel & Grand Café (13) bevindt zich in het oude postkantoor. De inrichting is modern, waarbij tal van oorspronkelijke elementen van het postkantoor bewaard zijn gebleven als knipoog naar het verleden. Nog een gin-tonic in de monumentale bar en dan naar bed.

Zondag

9.00 Feestelijk ontbijt

Post Plaza. Lift naar beneden, de hoek om naar het ontbijt, koffie en lekkers halen, zitten, een slok nemen en dan omhoog kijken naar het mooiste plafond van Leeuwarden, gevormd door een kunstwerk van houten balken. Lekker lui de zondag beginnen kost hier geen enkele moeite.

10.00 Ochtendwandeling

Weldadig, rustig dwalen door het compacte centrum, zo ziet de perfecte zondagochtend eruit. Slenteren langs de grachten, de Grote of Jacobijnerkerk (14) waar de Friesche Nassau's begraven liggen, door steegjes met straatkunst – de walvis is fantastisch (15) – en nog eens langs de kinderhoofdjes van Plensa. De verandering van de stad is zichtbaar en voelbaar. Misschien is het suggestie, maar een zekere zwaarmoedigheid begint plaats te maken voor iets lichts en opgewekts. Koffie bij De Walrus (16) en dan op zoek naar de geboortehuizen van Mata Hari, Escher en Slauerhoff. Wie dat liever niet op eigen houtje doet en de beste verhalen over de stad wil horen, boekt op vrijdag of zaterdag een begeleide wandeling (aguidetoleeuwarden.nl) bij Henk Leutscher. „Leeuwarden is een stad met dorpse charme. Je vindt hier alles, zonder dat het anoniem wordt”, vindt hij.

12.30 Lunchen bij Laura & De Chef

Anderhalf jaar geleden zegde Laura haar werk bij een verzekeringsmaatschappij op en begon met behulp van crowdfunding haar eigen restaurantje voor ontbijt, lunch en borrel: Laura & De Chef (17). Een droom. „Ik vond dat Leeuwarden wel een adres kon gebruiken om goed, gezond en lekker te eten”, zegt ze. Het interieur van Laura is huiselijk, warm en eigentijds. Net als de menukaart.

14.00 Concert van keramiek

Nee, nee, nee. Dat is dus helemaal niet

suf. In het Keramiekmuseum Prinsessehof (18) worden klassiek en eigentijds juist met elkaar verbonden. Zeker met de huidige tentoonstelling *In Motion*. Hoogtepunt is de Ottema-Kingmazaal. Hier zijn drie hemelsblauwe vijvers aangelegd waarin tientallen porseleinen schalen van verschillend formaat drijven. Door de stroming botsen ze voorzichtig tegen elkaar aan, wat een spel van klank, licht en beweging geeft. Zitten, kijken, luisteren.

15.00 Lân fan Taal

Na het porseleinen concert met een omweg door de Prinsentuin (19) naar Obe, het centrum van Lân fan Taal (20), onderdeel van de Culturele Hoofdstad. Wat het precies is? „Bij een schilderij weet iedereen wat je kunt verwachten”, zegt Siart Smit, programmadirecteur van het evenement. „Maar taal kan zo ongeveer alles zijn. In het Lân fan Taal staat meertaligheid centraal, een fenomeen dat steeds belangrijker wordt. Wist je dat er op de wereld meer dan 6500 officiële talen zijn? We vieren dat met exposities, activiteiten en evenementen.”

16.30 uur Dromen

‘Ut is niks, ut wudt niks en ut sal oek nooit wat wurde’. Het cynisme van Leeuwarden is ingehaald door de tijd. Ze zullen op zoek moeten naar een nieuwe spreuk. De kinderhoofden van Plensa hebben er bij het verlaten van de stad wel een idee over: durf te dromen! ❀

Culturele Hoofdstad

Leeuwarden is (samen met Valletta, in Malta) door de Europese Commissie uitgeroepen tot Culturele Hoofdstad 2018. De stad, en Friesland, organiseren meer dan tweehonderd activiteiten – waarvan meer dan de helft in Leeuwarden. Programmaleider Sjoerd Bootsma is trots. Niet alleen op alle mooie kunst, exposities en evenementen. „We hebben in Friesland 30.000 mensen achter hun tv vandaan gekregen om met elkaar iets moois neer te zetten. Van hoog professioneel niveau tot warm lokaal amateurisme.” Kijk voor het complete programma op de site 2018.nl.

Onze reisreportages kunnen (deels) door derden zijn betaald. Deze sponsors hebben geen invloed op de tekst, de foto's en de vormgeving.

